

בבית המשפט העליון

בע"מ 8967/16

לפני: כבוד המשנה לנשיאה א' רובינשטיין

המבקש: פלוני

נגד

המשיבה: פלונית

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי
בירושלים (השופטים מ' סובל, ד' מינץ וד' טפרברג) מיום
9.10.16 בעמ"ש 30393-07-16

בשם המבקש: עו"ד מאיר הגר

החלטה

א. בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (השופטים מ' סובל, ד' מינץ וד' טפרברג) מיום 9.10.16 בעמ"ש 30393-07-16, במסגרתו נדחה ערעור המבקש על פסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה (סגן הנשיא מ' הכהן) בירושלים מיום 24.5.16 בתמ"ש 46014-03-13. עניינה של הבקשה תביעה כספית להחזר הלוואה שנתן המבקש לאחותו (להלן המשיבה).

רקע והליכים קודמים

ב. בין המבקש למשיבה התגלע סכסוך כספי הנוגע לסכום כספי אותו העביר המבקש למשיבה בשנת 2004. לטענת המבקש, מדובר היה בהלוואה של 100,000 ₪, אשר הוחזרו לו כ-24,000 ₪ ממנה, ולכן הגיש תביעה לבית המשפט לענייני משפחה על הסכום הנותר, בתוספת ריבית המשקפת את ההלוואה אותה נטל המבקש, לטענתו, מהבנק, לשם הלוואת הכספים לאחותו. מנגד, לטענת המשיבה מדובר היה בהלוואה בגובה 24,000 ₪ אשר הוחזרה במלואה.

ג. בתום הליך הוכחות מצא בית המשפט לענייני משפחה כי הן גרסת המבקש הן גרסת המשיבה אינן נכונות, וכי הסכום שהלווה המבקש למשיבה ככל הנראה גבוה מ-24,000 ₪ אולם נמוך מ-100,000 ₪, כאשר המשיבה השיבה אך 24,000 ₪ מתוך הסכום; אולם כיון שלא הוכח גובה הסכום המדויק ומשנטל ההוכחה רובץ על המבקש, הנפקות היא דחיית התביעה. בית המשפט ביסס את קביעתו העובדתית על שני ממצאים מרכזיים: הראשון, בדיקת פוליגרף אשר נערכה בהסכמת הצדדים, ובה נמצא ששניהם לא דברו אמת בנוגע לגובה הסכום. השני, העובדה כי בעת שחולק עזבון הוריהם של המבקש, המשיבה ואחיהם הנוספים בשנת 2010, הסתפק המבקש בתשלום של 20,000 ₪ מחלקה של המשיבה בעיזבון לצורך פרעון ההלוואה, ואילו סבר שהמשיבה חבה לו סכום גבוה יותר, סביר שהיה עומד על כך בשלב זה ולא מסתפק בסכום האמור, חלף הגשת התובענה נשוא ענייננו אך שנתיים לאחר מכן. בית המשפט נדרש לשיחה שהוקלטה על-ידי המבקש כשנתיים לאחר חלוקת העיזבון, בה נשמעה המשיבה אומרת כי היא מודעת לכך שהיא חייבת כספים למבקש; אולם נמצא כי מכל מקום אין בכך די להוכיח את גובה הסכום הקונקרטי שחבה המשיבה למבקש.

ד. בית המשפט המחוזי קיבל חלקית את טענתו של המבקש לעניין עצם השימוש בממצאי בדיקת הפוליגרף, אולם לא מצא לשנות ממסקנתו הסופית של בית המשפט לענייני משפחה. נקבע, כי לא היה מקום לעשות שימוש בממצאיה של בדיקת הפוליגרף, שכן הדבר היה בניגוד להסכמת הצדדים; אלה הסכימו כי תיערך בדיקת פוליגרף, ובהינתן תוצאה כי מי מהם דובר אמת ומי שקר, יינתן פסק דין על סמך ממצא זה. אלא, שכאמור עלה מבדיקת הפוליגרף כי שני הצדדים אינם דוברי אמת, ולכן קבע בית המשפט המחוזי כי לא היה מקום לעשות שימוש בממצאים אלה.

ואולם, בית המשפט המחוזי קבע כי די בכך שנמצא כי המבקש לא עמד על תשלום החוב עם חלוקת העיזבון כדי להביא למסקנה, שאף אם המשיבה חבה למבקש כספים נוספים מעל הסכום שאין חולק כי השיבה, הוא מחל על חוב זה כאשר הסתפק בתשלום של 20,000 ₪ כאמור בעת חלוקת העיזבון, ובסך הכל כ-24,000 ₪.

הבקשה

ה. נטען, כי קביעתו של בית המשפט המחוזי לפיה המבקש מחל על חוב המשיבה עומדת בסתירה לחומר הראיות, ממנו עולה כי המשיבה עצמה הודתה בקיומו של החוב ובכך שהיא מחויבת להשיבו, כפי שעלה מההקלטה שצוינה מעלה. עוד נטען, כי

המבקש עמד עד תשלום חובה של המשיבה לאורך תקופה ארוכה, הן לפני חלוקת העיזבון והן לאחריו, ולכן אין בסיס לקביעת בית המשפט המחוזי לפיה היה בעצם התנהלותו בחלוקת העיזבון כדי להצביע על כך שמחל על חובו. אשר לטעם המצדיק דיון בגלגול שלישי, נטען כי נסיבות המקרה מצביעות על כך שנגרם למבקש עיוות דין של ממש ומכאן נדרשת התערבותו של בית משפט זה.

דיון והכרעה

ו. לאחר עיון בבקשה ובנספחיה, לא מצאתי להיעתר לה. הלכה ותיקה היא כי בית משפט זה ייעתר לבקשת רשות ערעור במקרים המעלים עניין ציבורי או משפטי החורג מעניינם הקונקרטי של הצדדים, ולא כך המקרה דנא, התחום כולו לנסיבותיהם העובדתיות הפרטניות של המבקש והמשיבה. חוששני גם כי אין ענייננו מצדיק התערבותו החריגה של בית משפט זה בגלגול שלישי מטעמי צדק (בע"מ 7068/12 פלוני נ' פלונית, פסקה ח' (2013); בע"מ 7548/14 פלוני נ' פלונית, פסקה ז' (2014)), גם אם חש המבקש כשלעצמו סובייקטיבית שלא נעשה עמו צדק; למבקש היו שני ימיו השיפוטיים – שהם שזכאי להם ככלל בעל דין, קרי, ערכאה דיונית וערכאה ערעורית – וניכר שבתי המשפט נדרשו לטענותיו ובחנו את חומר הראיות לאשורו, ואין מקום לבחינה נוספת על-ידי בית משפט זה בגלגול שלישי, שלא כך נועד.

ז. אף לגופם של דברים, נדמה כי לא נפלה שגיאה במסקנתם של בתי המשפט הקודמים, שכן בין אם מטעמיו של בית המשפט לענייני משפחה ובין אם מטעמיו של בית המשפט המחוזי, עולה כי בסופו של יום לא עלה בידי המבקש, שהנטל עליו, להוכיח את תביעתו. ודוק, אף אם נקבל את טענת המבקש כי לא מחל על חובו לאחותו, עליו הנטל להוכיח לא רק את עצם קיומו של החוב שנותר אלא גם את גובהו. הדבר דומה, אם לא זהה, לחובתו של הטוען להפרת חוזה להוכיח לא רק את עצם ההפרה וקיומו של הנזק שנגרם לו, אלא גם את גובהו הקונקרטי של הנזק; וכפי שקבע לעניין זה השופט, כתארו אז, ברק: "נפגע, התובע פיצויים לפי סעיף 10 לחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), חייב להוכיח, במידת ודאות סבירה, הן את נזקו והן את שיעור הפיצויים, שיהיה בו כדי לפצותו על נזקו" (ע"א 355/80 נתן אניסימוב בע"מ נ' מלון טירת בת שבע בע"מ, פ"ד לה (2) 800, 806 (1981)). בהמשך לכך, כפי שציינה המשנה לנשיא בן-פורת בעניין דומה: "הוכיח רק את הרכיב הראשון אך לא את השני, דין תביעתו להידחות" (ע"א 795/86 לודאית חברה לבנין בע"מ נ' השקעות שירליב בע"מ, פ"ד מא (3) 645, 651-652 (1987); וראו גם ע"א 8588/06 דוד דלג'ו נ' אכ"א לפיתוח בע"מ, פסקה 27 (2010); ג' שלו וי' אדר דיני חוזים – התרופות 348-345

(תשס"ט)). ודומה כי הדברים הולמים את ענייננו, משלא עלה בידי המבקש להוכיח את גובה סכום החוב שהמשיבה עודה חבה לו, אם בכלל, ומכאן לא היה מקום להיעתר לתביעתו. יפה היה אילו באו הצדדים – אח ואחות – לידי פשרה של שלום משפחה, גם נוכח הערת בית המשפט לענייני משפחה באשר להשערתו לגבי "הסיפור האמיתי" והמלצתנו לצדדים – אך משעסקינן בדין, חוששני כי אין מקום להתערבות נוספת.

ח. אין בידי איפוא להיעתר לבקשה.

ניתנה היום, ד' בטבת התשע"ז (2.1.2017).

המשנה לנשיאה